
Målebånd for å anslå fødselsvekt og prematuritet

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KRISTOFFER BRODWALL

Barne- og ungdomsklinikken
Haukeland universitetssjukehus

Måling av brystomkrets, overarmsomkrets og fotlengde kan brukes til å anslå lav fødselsvekt og prematuritet i ressursfattige områder av verden.

10

Illustrasjonsfoto: Bill Oxford / iStock

Barnedødeligheten i verden har falt dramatisk det siste århundret, men dødeligheten for nyfødte har man i mindre grad lyktes med å redusere. Over 40 % av dødsfall blant barn under fem år skjer i nyfødtperioden. Prematuritet og lav fødselsvekt er blant de viktigste risikofaktorene for død blant nyfødte, men i mange områder av verden er svangerskapslengde og fødselsvekt ofte ukjent pga. manglende oppfølging av gravide og tilgang på utstyr til å veie nyfødte.

For å fange opp nyfødte som trenger ekstra oppfølging, er det derfor behov for enkle og tilgjengelige metoder for å estimere svangerskapsalder og vekt. I en fersk studie fra Etiopia har man brukt tre målinger til dette formålet (1): Omkrets rundt brystkassen, omkrets rundt overarm og fotbladets lengde. Studien inkluderte nesten 1 500 nyfødte barn. Fødselsvekten ble fastslått ved veiing, og svangerskapsalderen ble anslått med to kliniske skåringssystemer for modenhet (*The New Ballard score* og *The Eregie model*).

De tre målingene hadde en sensitivitet på 84–92 % og en spesifisitet på 74–90 % for å identifisere nyfødte med lav fødselsvekt, dvs. under 2 500 g. Til å påvise premature barn, dvs. dem med svangerskapslengde under 37 uker, var sensitiviteten 80–86 % og spesifisiteten 63–91 %. Målingen av omkrets rundt brystet hadde best presisjon og er trolig også den målingen som er enklest å utføre riktig. Målingene ble gjort ved 24 timers alder, men for en mindre gruppe ble de gjentatt ved fem dagers alder, med tilsvarende treffsikkerhet. Dette er viktig, ettersom mange nyfødte i Afrika ikke blir sett av helsepersonell før dager etter fødselen.

Flere tidligere studier har gitt lignende funn, men hvor mange cm som skal brukes som grense for å mistenke lav fødselsvekt eller prematuritet, varierer noe med etnisitet og landtilhørighet.

LITTERATUR

1. Gidi NW, Berhane M, Girma T et al. Anthropometric measures that identify premature and low birth weight newborns in Ethiopia: a cross-sectional study with community follow-up. *Arch Dis Child* 2020; 105: 326–31. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 24. juni 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.20.0397

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juli 2026.